

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.Сковороди
Кафедра філософії

СУЧАСНА КОМУНІКАТИВНА ФІЛОСОФІЯ

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна комунікативна філософія» є забезпечення здобувачам вищої освіти оволодіння сучасним філософським гуманітарним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної та професійної області діяльності; посилення філософської культури та поглиблення рефлексії у прийнятті особистісних і професійних рішень; поглиблення і систематизація знань з історії філософії, теорії пізнання, сучасної філософії науки та етики відповідальності, необхідних для проведення досліджень та здійснення інновацій.
- **Завдання навчальної дисципліни «Сучасна комунікативна філософія»**
- формування сучасного філософського гуманітарного мислення;
- формування системного наукового світогляду, професійної етики (дотримання норм і принципів академічної доброчесності) та загальнокультурного кругозору;
- розкрити зміст комунікативної теорії у порівнянні з класичною філософією моралі, а також на тлі дискусій її представників з теоретиками постмодернізму, неоконсерватизму, комунітаризму, неомарксизму, системної теорії тощо;
- засвоєння технік дискурсивного обґрунтування принципів моралі, взаємовідношення універсалістських норм з цінностями традиційних етосів соціокультурних життєвих форм, функціонування моральних належностей у системах сучасного суспільства — політиці, економіці, науці тощо;
- формування здатності розкривати засади комунікативної парадигми К;-О; Апель, Ю; Габермас, Д; Бьолер, В; Кульман, П; Ульріх, В; Гьосле;
- визначати та обґрунтовувати значення комунікативної етики відповідальності для ціннісної переорієнтації та духовно-морального оновлення суспільства, розв'язання політичних та етнічних конфліктів, вирішення екологічних проблем;
- формування уміння розрізняти типи раціональності; граничне обґрунтування етичних норм;
- обґрунтування - норми комунікативної етики; - метагерменевтична критика ідеології
- визначення принципів діяльності і корпоративної етики наукового співтовариства, імперативів академічної доброчесності, прийнятих світовою науковою спільнотою.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

■ Тематика лекцій

- 1. Соціально-онтологічні та методологічні чинники тенденції “реабілітації практичного розуму” в сучасній західній філософії.
- 2. Трансцендентальна прагматика: парадигмальний поворот від філософії свідомості до філософії комунікації.
- 3. Проблеми дослідження сучасної практичної філософії.
- 4. Проблеми легітимації моральних норм у комунікативній етиці .
- 5. Комунікативна теорія в контексті лінгвістично-герменевтично-прагматичного повороту.
- 6. Соціокультурна еволюція моральної свідомості в онто-і філогенетичному вимірах .
- 7. Комунікативна трансформація соціальної теорії .
- 8. Дискурсивно-прагматична реконструкція практичного розуму. Трансцендентально-прагматичні передумови демократизації суспільства .
- 9. Консенсуально-етична трансформація економічної раціональності .
- 10. Комунікативна теорія та етика відповідальності .
- 11. Трансцендентальна прагматика та ідеологія .
- 12. Методологічні межі комунікативної теорії.
- 13. Проблеми рецепцій комунікативної парадигми в дослідженні українського етосу .

Програмні результати

- упорядковувати основний зміст усіх розділів курсу;
- визначати та здійснювати аргументацію поглядів видатних мислителів світової та української філософії, виходячи з різних соціокультурних та світоглядних контекстів;
- орієнтуватися у сукупності різних думок, концепцій, вірувань та цінностей, аргументувати власну світоглядну позицію, вести діалог і полілог, брати участь у дискусіях про засади життєдіяльності людини, а також формувати власну позицію у вирішенні складних проблем суспільної свідомості;
- використовувати досвід видатних мислителів минулої та сучасної філософії для ретельного аналізу закономірностей людського буття, сучасної комунікації, більш глибокого розуміння особливостей розвитку природничого та соціального світу, й на цьому підґрунті краще розібратись з власним внутрішнім миром та стосунками з зовнішнім середовищем;
- формування системного наукового світогляду, професійної етики (дотримання норм і принципів академічної доброчесності) та загальнокультурного кругозору

Критерії оцінювання знань

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – мається на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Викладачі курсу

- Триняк М.В.,
доктор
філософських
наук, професор

- Дроботенко М.О.,
доктор
філософських
наук, доцент